

Megkezdődött az elsősök beíratása

Szerdán, tegnap megkezdődött és március 15-ig tart a tanköteles korba lépő gyermekek, az új elsősök beíratása. A beíratkozások pontos idejét mindenütt a helyi tanácsok határozták meg, országosan mintegy másfélszáz ezer gyermek lép tanköteles korba, néhány ezerrel több, mint az előző évben.

Az 1978-79-es tanévre azokat a gyermekeket veszik fel az iskolába, akik a 6. életévüket szeptember elsejéig betöltötték. A rendtartás szerint az iskola igazgatója kivételesen azoknak a felvételét is engedélyezheti, akik a 6. életévüket szeptember 1. és 30. között töltik be, feltétel azonban, hogy testileg és szellemileg alkalmasak legyenek az iskolai tanulmányok megkezdésére, s az iskola is tudjon biztosítani helyet a számukra. Ilyen esetben a szülőknek vagy a gondviselőnek a kérelmet április 15-ig kell benyújtaniuk az igazgatóhoz. A kérelemhez csatolni kell a fejlettséget igazoló hatósági

orvosi bizonyítványt, s ha óvodába járt a kisgyerek, a vezető óvónő véleményét is. Az október 1-e és 31-e között született gyermekek felvételét rendkívül indokolt esetben a megyei tanács vagy a megyei tanács vezetője engedélyezheti.

A leendő elsősöket a lakásuk szerint körzetileg illetékes általános iskolába kell beíratni. A szülők, gondviselők feltétlenül vigyék magukkal személyi igazolványukat, illetve a gyermek születési anyakönyvi kivonatát. A rendtartás intézkedik arról is, hogy a beíratkozáskor a nemzetiségi szülők figyelmét fel kell hívni arra, anyanyelvét is tanulhatja a gyermek az iskolában. Ha a lakóhelyen, illetve a körzetben levő iskolában nincs erre lehetőség, a szülők kívánságára más, a nyelvet tanító iskolába is felvehető a tanuló.

A szeptemberben első osztályba lépő tankötelesek kötelező orvosi vizsgálaton vesznek részt a beíratást követően. A vizsgálat helye-

ről és időpontjáról az iskola igazgatója legkésőbb nyolc nappal korábban írásban értesíti a szülőket, gondviselőket. Az óvodába járók orvosi vizsgálatát az óvodában benyújtják le, sokhelyütt ez már a befejezéséhez közeledik.

Bányászok újabb rekordja

Ismét országos rekordot ért el az épülő márkushegyi bányánál a lejtaknát mélyítő szocialista brigádok: a Vincze István vezette oroszlanói vágathajtó brigád, Leisz József dorogi betonozó brigádja, valamint az őket biztosító és más berendezésekkel ellátó ugyancsak oroszlanói Varga József brigád.

Szerdára — nem egészen egy év alatt — kihajtották az ezerháromszázadik méter vágatot. Magyarországon lejtakna építésénél még soha nem született ilyen ered-

Külföldi tudósítók az Egyesült Izzóban

A Budapesten akkreditált külföldi tudósítók szerdán a Külügyminisztérium és a Kohó- és Gépipari Minisztérium szervezésében meglátogatták az Egyesült Izzó Váci úti központját. A vendégeket Dienes Béla vezérigazgató tájékoztatta a vállalat eredményeiről és terveiről.

A sikerben nagy része van annak a korszerű szovjet elővájó gépnek, amelyet hazánkban elsőként alkalmaznak, valamint annak a robotcsaládnak, amelyet a gép kiszolgálására maguk az oroszlanóiak szerkesztettek.

(MTI)

Elhunyt Pusztai Józsefné

Tegnap, szerdára virradó hajnalban, hosszan tartó betegség után 58 éves korában elhunyt Pusztai Józsefné Pászthy Mária.

Kolozsvárott született, 1919 augusztusában, Tizenöt éves korában, munkásként kezdett dolgozni egy szegedi testágyárban, 1935-től 1944 októberéig, Szeged felszabadulásáig az újszegedi kendergyárban volt szövőő. Megalakulásakor, 1944-ben tagja lett a polgárőrségnek, a Magyar Kommunista Pártba ugyanebben az évben vették fel. Ekkor hívták a Csongrád megyei Rendőrfőkapitányság, állományába, majd 1948-tól munkatárs lett az MKP Délterületi Pártbizottságában. A párt megbízásából 1949-től 1953-ig különböző gazdasági funkciókat töltött be Borsod-Abaúj-Zemplén és Fejér megyében. Diplomát szerzett a Gazdasági és Műszaki Akadémia pénzügyi tagozatán, majd 1953-tól a párt-

apparátusban tevékenykedett. 1957 februárjától Szegeden tanácsbíróként töltött be, majd — 1958-tól négy éven át — a szegedi városi pártbizottság második titkára volt. 1962-ben a RÖVIKOT Nagykereskedelmi Vállalat igazgatójának nevezték ki, tíz év múltán innen vonult nyugalomba. Gazdasági tevékenysége elismeréseként a Belkereskedelmi Kiváló Dolgozója és a Munka Erdemrend arany fokozata kitüntetésben részesült.

A munkásmozgalmában tizenhat éves korától vett részt, gyakori látogatója volt a szegedi munkásokotthonnak, ahol kulturális feladatokat látott el. Elvtársai szerény, meggyőződéses tetteivel igazoló embernek ismerték, politikai munkásságáért 1958-ban átvehette a Szocialista Munkáért Erdemrendet. A Felszabadulási Jubileumi Emlékéremmel 1970-ben tüntették ki.

Szociográfiával a mítoszok ellen

Kiállítási napló

Somogyi Győző grafikus Bartók Béla Művelődési Központban rendezett kiállítását és a MAFILM fotósainak *In memoriam Latinovits* című, a Közművelődési Palota kupolájában tegnap megnyitott tárlatát összekapcsolja két kiemelt alkotás. Az egyik Somogyi Győző kegyetlenül groteszk Krisztusnyomata, a másik egy kina-gyított fotó Gaál István Keresztelő című filmjéből, melyen Latinovits fehéringes Krisztusként feszül föl egy karját nyújtó facsonkra...

E párhuzam nem mondva-csinált, nem keresett. Mindketten a művészet más-más szféráiban, a közösségért, a művészetért minden kálváriát vállalók példái. Somogyi Győző keserűen groteszk, drámai, a mondandó érdekében végtelenig torzító, de szinte szociografikus, történelmet vallató színtanyomataiban mind ez idáig szokatlán stílussal, kifejezőmóddal és filozófiával merít valóságunkból. Csoda-e, ha a fiatal alkotó művelől-fő-izálták képzőművészeti közéletünket néhány esztendője?! Mai világunk peremvidékének mélységeit tárja fel kendőzetlen, csak a művészek számára megadatott látásmód őszinte és szelíd nélküli fénytöréseiben. Jól elkülöníthető négy tematikai világa. Egyrészt biblikus témák profán újraértelmezéseit tárja elénk, megkeresve, kikutatva e hatalmas kultúr-kincs mának szóló üzeneteit; tájképeiben főként erdélyi útjának fenségségében is félelmetes hegyi elményeit — grafikailag is izgalmas felületekkel — rajzolja meg; történelmi vizsgálódá-

saiban 1514-től 1948-as sorozatán át 1914 Galicijájáig és a második magyar hadsereg (egyetlen képhez az egész nemzet tragédiáját sűrítő) drámai lapjára jut el; munkásművészeti is (Csepel, Kőműves Kelemen, Buzmegálló, Kőváros, Munkás I., II. stb.) inkább kötődnek József Attila külvárosi verseihez, Fejles Rózsadtemetőjéhez, a lumpen-világhoz, és a leg-összefőbb és legkeményebb szociográfiák és riportok fekete-fehér szikárságához, mint a „magas művészet” szféráéhoz. Állatsorozata szinte már gyermeki játéknak, vázlatok sorának tűnik súlyos, kemény és drasztikusan őszinte valóságfeltáró lapjaihoz képest, a szociográfia döntő érveinek a tudat makacs mítoszai ellen.

Latinovits élete egyik utolsó előadástját Szegeden tartotta. Az est befejeztével ültünk a klubszobában, s eletről, művészetéről beszélgettünk. Rajta fekete mel-lény, fehér kihajtott nyakú-ing, arcát színteliszakáll ke-retezte. Kezeit éppúgy pihen-tette, kitárva a kanapé támláján, mint az idézett fotón, s éppoly messzenézó tekintettel csapongtak szavai a művészetéről, a színészmes-tersegről, az önmegvalósítás lehetőségeiről, kutyájáról, színházi életünk gondjairól, könyveiről... Arról, hogy ő csak a munkában él iga-zán, s csak a munkában — színpadi és filmszerepei, elő-adóestjei alkalmával — tel-jesítheti önmagát. Magánéle-te tüzdelt zsákutcákkal, vak-vágányokkal. S mégis ő az a színész, aki nem belebújik egy-egy figura bőrébe, ha-nem saját maga alakjára si-

mít minden egyes figurát. Legyen az klasszikus hős vagy kortárs figura, színpadi alak vagy filmszerep. Ben-nem a kupolában, Latinovits filmarcaiából rendezett kiállít-ás ezt az utolsó képet állít-totta elő. Azt a képet, melybe belejátszottak az Ol-dás és kötés és más Jancsó-filmek figurái, a Szindbád című szerepe, az Utazás a ko-ponyám körül önvallató hő-se, az Egy szerelem három éjszakájának Boldizsárja és sorolhatnám a sok-sok em-lékezetes alakítását.

Latinovits színész volt. Színpadi és filmszínész egy-személyben. Az emberek nagy többsége a mozivász-onról ismeri. S aki végignézi a MAFILM kilenc fotósának filméből kiemeltetett, szinte már szociográfia-számba menő pillanatait, megáll Latinovits ezerféle módon vál-tozó, mégis mindig önmagát sugárzó arca-alakja előtt, an-nak felidéződnek filmek, s a filmek útján irodalmi mű-vek, emberi elmények; fel-idéződik a magyar filmmű-vészet utóbbi 20 évének me-gannyi nagyszerű darabja.

Nem vitás, Latinovits azok közé az egyéniségek közé tartozik, akik körül mítoszok keringenek. Az ideai miskolci grafikai biennálé nagydí-jának nyertese, Kovács Tamás rézkarcán egy padra ültetett Adyt, Petőfit, József Attilát, Csokonait, Kondor Bélát és Latinovitsot. A művészetek kiemelkedő egyéniségeinek, meghatározó személyiségei-nek padjára. Azt tette, amit a MAFILM fotósai: a valós értékeket, a produkciókat állított szembe a (gyakran túlszított) mítosszal.

Tandi Lajos

Téka és Kormorán

Országosan is egyedülálló — Két klub a klubban

A JATE-klub hírneves intézmény Szegeden. Az egyetemistákat időről időre ostromolják „beugró”-szerzési ügyekben, egy-egy műsor (persze leginkább disco) alkalmával sűrű, áthatolhatatlan tömeg tolong a bejárat előtt. Érdeklődésben, közön-ségben tehát nincs hiány.

— A klub programjai fennállásának négy és fél éve alatt elsősorban „műsororgá-nizátor” jellegűek voltak — mondja Goldschmied József klubvezető. — Rendeztek ilyen-olyan műsorokat, a fiatalok meghallgatták, azután elmentek, vagy beültek a társalgóba sörözni. A mostani tanév kezdetétől valami újat szeretnénk megvalósítani: bizonyos közművelődési formákban az aktív hallgatók részvételét biztosítani. Ugynevezett szakmai csoportos foglalkozásokon, vitákon lehető-séget adni hozzászólásokra, a vélemények kicserélésére. Egyszóval: az aktivitásra.

Az egyik újdonság: a Magyar Néprajzi Filmtéka. A sorozat alcíme: *Fejezetek a néprajzi filmezés történetéből, Moldován Domokos, a most ismert néprajzkutató és film-rendező vezetésével tavaly szeptembertől havonta vetí-tenek filmeket a különböző magyar néprajzi tájegységek életéről és szokásairól. A vetítés előtt és után pedig — beszélgetés és vita a techni-kai részletekről és a néprajz aktuális kérdéseiről egyaránt.*

— A néprajz divat lett — folytatja a klubvezető. — Ez akármennyire öröm, veszélyekkel is jár. Sokan csak felületesen, a pillanatnyi újdonság miatt érdeklődnek iránta. A Téka célja így ket-tős. Egyrészt a néprajznak meg-mint tudománynak elfogad-

tatása, az ismeretek elmélyí-tése a fiatalokban, másrészt a néprajzi filmezés történetéből olyan alkotások bemutat-tása, melyeket szakmai be-szélgetések kíséretében is-merhetnek meg az érdeklő-dők.

A néprajzi filmtéka jelenleg egyedülálló az egész országban. A Veszprémi Vegy-ipari Egyetemről és a Miskolci Nehézipari Egyetemről már élénken érdeklődtek: szeretnék követni a JATE-példát. A babérokon viszont nem lehet ülni. Még ebben az évben meg akarják valósítani egyik nagy céljukat, a szintén az egyetemi klubban működő filmklub és a Téka munkájának egyesítését, s ennek keretében — Moldován Domokos irányításával — filmet készíteni a szegedi és Szeged környéki néprajzi szokásokról és népművészet-ről.

Amint beszélgetünk, meg-szólalnak a társalgóban a hangszórók: „Néhány perc múlva kezdődik... a Kormorán-klub”.

Eredetileg a budapesti Huszonötödik Színházban, most pedig már a Népszínház ke-rebelében működik az ötagú Kormorán-együttes. Vezető-jük, Koltay Gergely szerint a szegedi klub nem „vidéki fellépést” jelent számukra:

— Egy hely, ahova mi erő-sen kötődünk. Szeretnénk kö-zöniséget vonzó zenét játszani, törekedünk egy magas szintű, populáris kamarazene felé. Klubunkba olyan em-be-reket hívunk, akik kísérletez-nek, hiszen itt a legilletéke-sebbek, a legfogékonyabbak előtt lehet debütálni bármi-féle újdonsággal. Bródy Já-nos is itt mutatta be először várszínházi műsorát. Meg-hívtuk már Cseh Tamást,

Bérek Katit. A napokban a Népszínházban februárban bemutatott műsorunkat ad-tuk elő, *Békeviselt nemzedék* címmel, a mai húsz-harminc év közöttiekéről. A zene után mindig beszélgetünk a köz-zöniséggel, két állandó klub-tagunk pedig — Papp Mária költő és Jordán Tamás szín-művész — „plusztíkat” és beszélgetéseket tart. Minden klubfoglalkozáson bemutat-juk a Szinművészeti Főiskola filmrendező szakos hallgatói-nak egy-egy filmjét.

A nagyterem zsúfolásig megtelt. Pótszéközön, a tila-lom ellenére a kezekben sör-süvegek. A filmvetítés és Papp Mária ízlésfeszítést cél-zó monológja után fel-hangzik a zene. Őt fű áll a pódiumon, gitárral, hegedű-vel, bőgővel, fúvós- és ütő-hangszerekkel. Önmagukról, a mai fiatalokról zenélnék-énekelnek. Ízelítő az előzetesen kiadott műsorfüzetből: „Lé-tezik a mi nemzedékünk?... Hol van az energia belőlünk, fáradat lennénk? Pedig sze-rencések vagyunk, nem kel-lelt a kezünket tűzbe tartani... Lassan itt a mi időnk, lemaradtunk volna a fiatal-ságról — a háború után, az ötvenes években születtünk.”

A zene finom, mélyen át-élt, sajátos hangulatokat hor-dozó. Eredeti megoldások, igényes hangszerelés. A te-remben egy pissenés sincs.

D. L.

Munkaterápiás tapasztalatokról

SZAB-pályázat

A Magyar Tudományos Akadémia szegedi bizottsá-ga tudományos pályázatot hirdet az *alkoholisták munkaterápiás elvonókezelésének tapasztalatait* című témakör-ben. A pályázaton bárki részt vehet, terjedelmi kor-látozás nincs. A pályamun-kák beküldési határideje 1979. szeptember 30. A pá-lyázat első díja 5 ezer fo-

rint, második díja 3 ezer forint. (A hirdető szerv fenntartja a jogot, hogy egyes pályadíjak kiadásától eltekintsen.) A pályázat eredményhirdetésére 1979. decemberében kerül sor. A pályázattal kapcsolatban felvilágosításokat a Szegedi Akadémiai Bizottság ad (6720 Szeged, Somogyi u. 7.).

Kedvezőtlen adottságú téeszék fejlődése

Szerdán a Csongrád megyei Mezőgazdasági Szövet-kezetek Szövetsége mellett működő homoki tájkollektívum Forráskútján, a művelődési házban tartott tanácskozást a termelő- és szakszövetke-zetek elnökei és agrónomai részére.

Dr. Szeberényi Sándor, a TESZÖV osztályvezetője be-számolt a kedvezőtlen ter-mőhelyi adottságú szövetke-zetek gazdasági fejlődéséről, az igénybe vett fejlesztési támogatás felhasználásáról, a

tervszerű és hatékony gaz-dálkodás feltételeiről. Ezután Komár György főmunkatárs a kukoricatermesztés 1977. évi eredményeit értékelte, s vázolta az ideai feladatokat. A szakemberek megvitaták az agrotechnika fejlesztésé-nek időszerű kérdéseit, a nö-vényvédelem tapasztalatait, véleményezték a modern fajtaszervezet kialakításának lehetőségeit és értékelték a jelenlegi vetőmagellátást.

Koordináció

A városfejlesztési beru-házások nagy többsége koordinációban valósul meg Nagy-kanizsán, ily módon tanács-irányítással, illetve a pénz-eszközök átvételével idén

átépítenek 420 lakást, fej-lesztik a város úthálózatát, s tető alá hozzák a város korszerű bevásárló központ-ját is.